

Modelové vyjadrenie priebehu nákladov za výrobný proces ako celok.

MODELOVANIE

↓
Proces abstraktného zjednodušovania reálneho systému → MODEL

3 znaky modelu:	1. zobrazenie	2. redukovanie	3. účelnosť
-----------------	---------------	----------------	-------------

- nepriamo z toho vyplývajú 2 podmienky: - vecnosť
- musia byť splnené matematické predpoklady

Teoretická oblasť: - teória a teória
- experiment a teória
- experiment a experiment → ak nemáme teóriu a experimentujeme
- štruktúra a subjekty → implementovanie modelu do praktického života

Aplikačná oblasť - spätosť modelu s originálom prostredníctvom vytvorených pravidiel

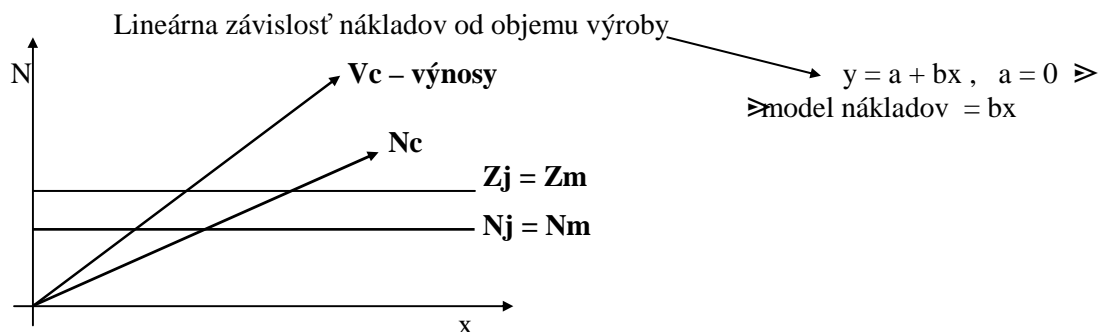
Modelovanie reálnych objektov. Dôležité aspekty:

- plánovací aspekt
- aspekt napodobňovania
- formalizačný aspekt (model musí byť tak urobený, aby sa s ním dalo pracovať)
- spájanie teórie s praxou (pomocou modelov sa teória prenáša do praxe)
- akčný aspekt

Modely triedime podľa 5 základných kritérií:

1. **podľa miery zobecnenia:** → syntetické nákladové modely
→ analytické nákladové modely (vyberieme si len jeden druh nákladov a skúmame ich)
2. **z hľadiska triedenia** - podľa rešpektovania časového rozmeru vlastného priebehu nákladov:
 - statické nákladové modely - náklady skúmame v určitom časovom momente
 - dynamické nákladové modely - náklady skúmame za určité časové obdobie
 - nákladové modely - skúmame vzájomné spolupôsobenie nákladov
3. **podľa výskytu náhodných veličín:**
 - a/ deterministické nákladové modely - nepočítame so vznikom náhodných veličín. Sú síce presné, ale málo pravdepodobné.
 - b/ stochastické nákladové modely - pripúšťame tu náhodné vplyvy. Sú menej presné, ale je väčšia pravdepodobnosť, že nastanú.
4. **podľa rozsahu alebo komplexnosti vzťahu:**
 - globálne nákladové modely
 - čiastkové nákladové modely (v súčte dávajú globálne nákladové modely)
5. **hľadisko triedenia podľa formálneho konštruovania**
 - matematické nákladové modely
 - schematické nákladové modely

SYNTETICKÉ NÁKLADOVÉ MODEL Y

Lineárny priebeh nákladov je založený na nasledujúcich predpokladoch:

- a/ na priebeh nákladov pôsobí len jediný faktor – objem výroby
- pri prírastku objemu výroby rastú aj celkové náklady
- b/ prírastok celkových nákladov na každú nasledujúcu jednotku vyrábanej produkcie je stále rovnaký → to predpokladá ľubovoľnú deliteľnosť a opakovanosť EVČ vkladanych do výrobného procesu.
- c/ objem výroby sa skladá len z jedného druhu vyrábanej produkcie alebo z rovnorodnej skupiny výrobkov
- d/ celý priebeh výrobného procesu je kontinuálny alebo sa uskutočňuje v stálych proporciách v jednotlivých výrobných stupňoch alebo fázach

1. Charakteristika vo vzťahu k hospodárnosti ako aspektu efektívnosti

- a/ celkové náklady (N_c) rastú priamo úmerne so zmenou objemu výroby
- b/ jednotkové náklady (N_j) zostávajú v celom skúmanom intervale rovnaké. Hospodárnosť, ktorú meriame jednotkovými nákladmi, je teda vo všetkých bodoch objemu výroby úplne rovnaká.
- c/ marginálne náklady (N_m) sú totožné s jednotkovými nákladmi. Je to spôsobené tým, že v každom ďalšom čiastkovom intervale objemu výroby sú podmienky výroby totožné s podmienkami v predchádzajúcom intervale. Každý ďalší výrobok teda vyvoláva rovnaké náklady ako vyvolal predchádzajúci výrobok; neexistuje teda ani bod, ku ktorému by sa mohla priradiť optimálna hospodárnosť výroby – hospodárnosť výroby sa nemení.
- d/ pri lineárnom priebehu nákladov nevznikajú teda žiadne alternatívy v hospodárnosti priebehu nákladov a nevznikajú teda ani žiadne alternatívne rozhodovacie úlohy

2. Charakteristika vo vzťahu k efektívnosti meranej ukazovateľom zisku

- a/ jednotkový zisk (Z_j) ako rozdiel medzi N_j a cenou za jednotku objemu výroby. Zostáva konštantný – efektívnosť výroby jednotky objemu výroby je teda konštantná
- b/ konštantným zostáva aj marginálny zisk (Z_m), t.j. každý ďalší vyrobený výrobok prináša rovnaký prírastok zisku ako priniesol predchádzajúci výrobok.
- c/ celkový zisk (Z_c) sa vypočítava ako rozdiel medzi celkovými výnosmi a celkovými nákladmi. Celkový zisk rastie priamo úmerne s rastom objemu výroby. Táto skutočnosť dokazuje, že pri extenzívnom vývoji hospodárskych činností je jediným zdrojom kvantitatívne chápanej vyššej efektívnosti prírastok v objeme vyrobenej produkcie.